

MYCOLOGISCHE NOTITIES

STEREUM SUBTOMENTOSUM OOK IN WEST-NEDERLAND

In Coolia 24(3) wordt bij de bespreking van "onze exkursies in 1980" vermeld dat *Stereum subtomentosum* Pouzar nog nooit is aangetroffen in moerasbosjes in het westen van ons land. In 1980 heb ik deze soort echter gevonden in het Naardermeer, tijdens een botanische inventarisatie-exkursie met mijn broer W.J. Reijnders. Op 9 augustus troffen wij daar in het reservaat "De Driehoek" een dood elzenstammetje aan, dat getooid was met tientallen vruchtlichamen van deze korstzwam. Ook in het Amsterdamse bos heb ik deze *Stereum*-soort inmiddels aangetroffen en wel op 16 september 1981 in een loofhoutbosje aan de noordzijde van het Wisentenkamp. Daar groeiden zes exemplaren op een dode loofhouttak. De houtsoort was niet nader te bepalen.

Stereum subtomentosum heb ik leren kennen tijdens een excursie met de N.M.V. in de Noordoostpolder en in het Speulderbos. De vondsten in het Naardermeer en Amsterdamse bos werden gedetermineerd op de volgende kenmerken : vruchtlichamen opvallend dun t.o.v. die van *Stereum hirsutum*; bij kneuzen tussen de vingers verkleuren de vingers chromaatgeel.

John Reijnders (Badhoevedorp)

COPRINUS VERRUCISPERMUS, een nieuwe inktzwam voor ons land

In Coolia 22(1), 1979, schreef ons erelid Dr. H.S.C. Huysman een artikel over ruwsporige *Coprini* en hun sporen. Uitvoerig wordt daarin ook de bouw van de merkwaardige sporen van bovenstaande soort beschreven. Vlak na het verschijnen van het artikel van Huysman zag Sterbeeckia 12 het licht, het orgaan van de Antwerpse Mycologische Kring. Hierin vinden we niet minder dan drie artikelen over ruwsporige inktzwammen. 't Zat dus wel in de lucht ! In het eerste artikel behandelen Imler en Springael *Coprinus phlyctidosporus* Romagn. Het tweede artikel gaat over een nieuwe soort : *Coprinus rugosobisporus*, van de hand van Geesink en Imler en in het derde laten Imler en Springael alle tot heden bekende ruwsporige *Coprini* de revue passeren, waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de sporen; er staan zeer fraaie tekeningen in dit artikel. Wat nu de nieuwe soort *Coprinus rugosobisporus* betreft, dit is de soort die Geesink in Coolia 16(3) : 73

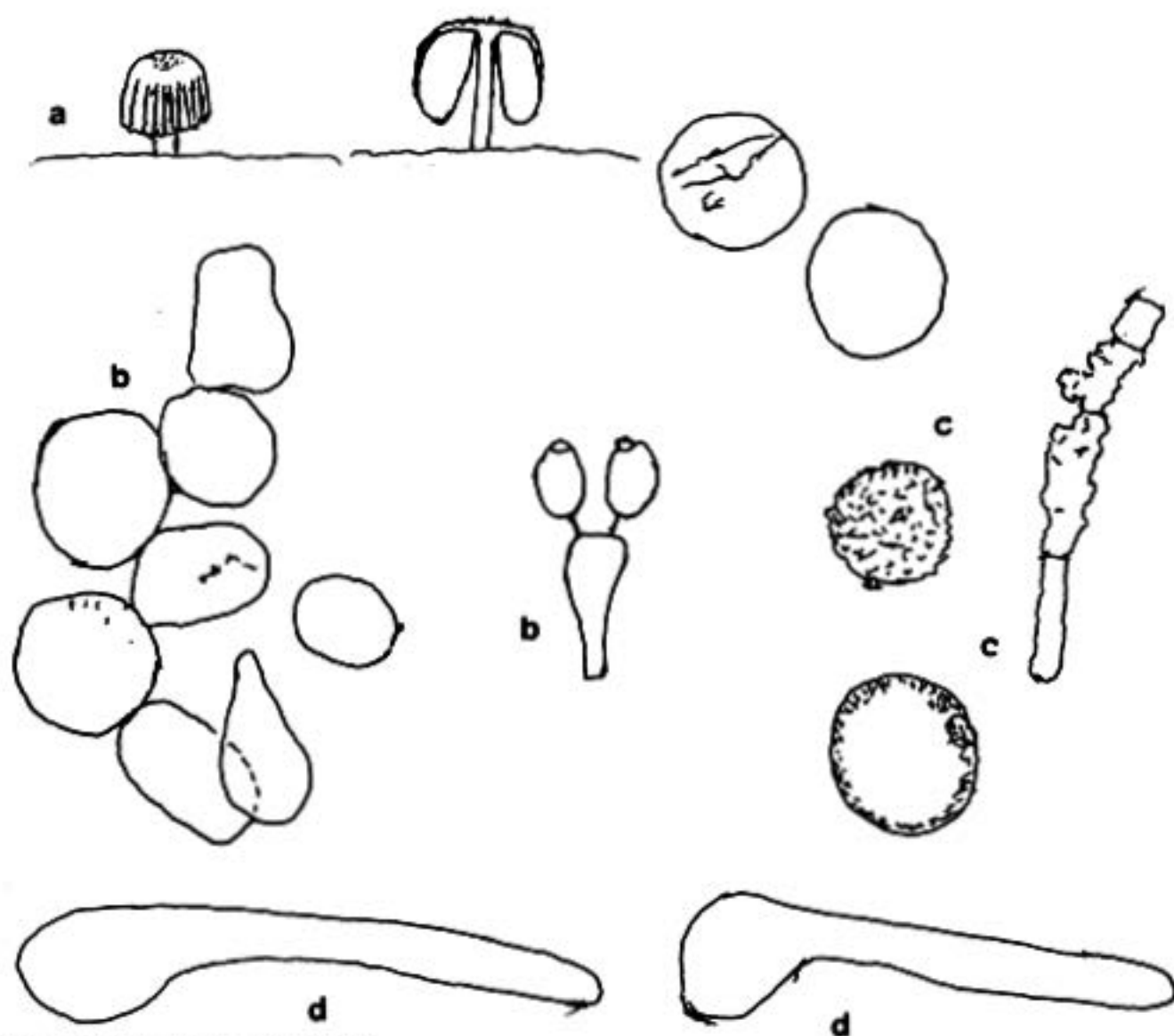

Fig. 1. *Coprinus verrucispermus*

a. vruchtlichamen (natuurlijke grootte). Udenhout (N.Br.) 22-08-1981, PBJ 81-198. b. cleistocystieden en basidium. c. velum. d. sétules op de hoed (730x).

beschrijft als *Coprinus phlyctidisporus* Romagn., doch welke determinatie door hem in 1974, *Coolia* 17(3):72, werd herroepen. Het is gebleken, dat de vondst van Huysman, die deze vermeldt in zijn artikel in *Coolia* 22(1):20 van het eiland Walcheren, ook tot deze soort gerekend moet worden.

Wat nu de in 1979 nog niet uit ons land bekende *Coprinus verrucispermus* Joss. betreft, we hadden op 22 aug. 1981, bij de voorbereiding van onze excursie van 29 augustus, het geluk een groot aantal exemplaren van deze interessante soort te vinden. Ze stonden op vrijwel kale grond, aan de rand van een maisveld en op een modderige landweg langs dit veld, ongeveer een halve kilometer ten westen van de kapel bij Udenhout (N.B.).

De vegetatie was tussen de maisplanten en er omheen zo te zien doodgespoten, zoals dat heden ten dage te doen gebruikelijk is. De meeste exemplaren waren nog erg klein, allemaal kortgesteeld, de onderrand van de hoed kwam maar nauwelijks van de grond. (Fig. 1a). Bij oudere exemplaren was de hoed wat meer konveks en toen we een week later op de officiële exkursie er weer een flink aantal konden vinden waren daar ook exemplaren bij met een vrijwel vlakke hoed. De hoeddoorsnede van deze exemplaren was ongeveer 20-25 mm. De steelafmetingen ongeveer 20 x 1-2 mm. Bij de jonge exemplaren is vooral op het midden van de hoed een zeer vergankelijke bepoedering te zien, bruin met een iets rode tint (Methuen 7 D 8, burnt sienna). Ook de ribben van de hoed hebben deze kleur, de ondergrond is heel lichtgrijs (Meth. 1 B 1). De lamellen zijn oorspronkelijk wit, ze zijn vrij van de steel, later door de sporen zwart en zolang de paddestoel niet vervloeit is de snede wit. De steel is wit, met "sétules".

Wat de mikroskopische kenmerken betreft, de sporen zijn groot, 12,5-15(16) x 7-8,5 (9) μm , men zie de tekening in het art. van Huysman op pag. 16, fig. 1 a. De cheilocystiden zijn meest rond, maar soms ook breed elliptisch of peervormig. Geen pleurocystiden gezien.

De bepoedering van de hoed bestaat uit meest ronde cellen, al of niet geïncrusteerd, met enkele smalle hyfen met kleine uitsteeksels (Fig. 1c). Op de hoed zelf zeer spaarzame "sétules", door Romagnesi ontdekt, de auteur van de soort 'Josserand' had ze niet gezien! Romagnesi vond deze "sétules" tot 200 μm lang, ik vond de grootste 90 μm (Fig. 1d).

In de Flore vindt men *C. verrucispermus* bij de "Sétulosi" en wel in de derde groep, met ronde cellen boven op de hoedhuid en op de grond groeiend. Heel gemakkelijk, als men tenminste de "sétules" heeft ontdekt.

Volledigheidshalve volgt hier een alfabetisch overzicht van de ruwsporige inktzwammen, welke dus alle in ons land zijn gevonden. Tevens de naam van de auteur, de plaats van publikatie en het jaartal.

Coprinus echinosporus Buller, in Transact. Brit. Myc. Soc. 6:363, 1920.

Coprinus insignis Peck, in Rep. N.Y. State Museum 26:60, 1874.

Coprinus phlyctidosporus Romagnesi, in Rev. de Mycol. 10:73, 1945.

Coprinus rugosobisporus Geesink, Imler, in Sterbeekia 12:7, 1979.

Coprinus silvaticus Peck, in Rep. N.Y. State Museum 24:71, 1871.

Coprinus verrucispermus Josserand, in Bull. Soc. Myc. Fr. 60:9, 1944.

P.B. Jansen (Breda)